

BÁO CÁO

Sơ kết đánh giá tình hình thực hiện phong trào “Chống rác thải nhựa” trên địa bàn tỉnh Lào Cai

Căn cứ văn bản số 4566/BTNMT-TTTNMT ngày 13/9/2019 của Bộ Tài nguyên và Môi trường về việc tổ chức các hoạt động hưởng ứng Chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn năm 2019;

Thực hiện chỉ đạo của UBND tỉnh Lào Cai tại văn bản số 4306/UBND-TNMT ngày 18/9/2019 về việc tổ chức các hoạt động hưởng ứng Chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn năm 2019,

Sở Tài nguyên và Môi trường báo cáo sơ kết tình hình thực hiện phong trào chống rác thải nhựa theo lời kêu gọi của Thủ tướng Chính phủ tại Lễ ra quân toàn quốc phong trào chống rác thải nhựa và đề xuất một số giải pháp thực hiện phong trào trong thời gian tới, cụ thể như sau:

1. Công tác triển khai thực hiện

Phong trào “Chống rác thải nhựa” được Bộ Tài nguyên và Môi trường phát động tại văn bản số 5539/BTNMT-TCMT ngày 10/10/2018 nhằm tuyên truyền, vận động, kêu gọi cộng đồng cùng nhau thay đổi hành vi, thói quen sử dụng sản phẩm nhựa dùng một lần, túi ni lông khó phân hủy, góp phần giảm thiểu ô nhiễm môi trường, bảo vệ sức khỏe con người và hệ sinh thái.

Sau khi Bộ Tài nguyên và Môi trường phát động, UBND tỉnh Lào Cai đã ban hành văn bản số 5665/UBND-TNMT ngày 29/11/2018 về việc phát động phong trào “Chống rác thải nhựa” đến toàn thể các cơ quan, đơn vị, địa phương, tổ chức, cá nhân và cộng đồng trên địa bàn tỉnh nhằm tuyên truyền, vận động, kêu gọi các cấp, các ngành và người dân cùng thay đổi hành vi, thói quen sinh hoạt, tiêu dùng, từng bước hạn chế sử dụng các sản phẩm nhựa và túi ni lông khó phân hủy sử dụng một lần, tiến tới “*nói không với sản phẩm nhựa sử dụng một lần*”.

Sau khi Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc gửi Thư kêu gọi cả nước chung tay hành động giải quyết vấn đề rác thải nhựa vào tháng 5/2019, Tỉnh ủy Lào Cai có văn bản số 2049-CV/TU ngày 10/5/2019 về việc thực hiện Thư kêu gọi của đồng chí Nguyễn Xuân Phúc - Thủ tướng Chính phủ, UBND tỉnh đã ban hành văn bản số 2152/UBND-TNMT ngày 17/5/2019 về việc giao các sở, ban, ngành trực thuộc UBND tỉnh và UBND các huyện, thành phố căn cứ chức năng, nhiệm vụ của đơn vị chủ động tổ chức triển khai thực hiện; giao cho Sở Tài nguyên và Môi trường chủ trì, phối hợp với các sở, ban, ngành có liên quan, UBND cấp huyện nghiên cứu thực hiện những nội dung theo Thư kêu gọi của Thủ tướng Chính phủ, các văn bản của Chính phủ, các Bộ, ngành liên quan đến rác thải nhựa. Căn cứ tình hình thực tế của tỉnh đề xuất, tham mưu UBND tỉnh ban hành Kế hoạch giải quyết đồng bộ, hiệu quả vấn đề rác thải nhựa trên địa bàn tỉnh.

Đến nay, Sở Tài nguyên và Môi trường chủ trì, phối hợp với các sở, ban, ngành, UBND cấp huyện tham mưu UBND tỉnh xây dựng Đề án giảm thiểu ô nhiễm môi trường do rác thải nhựa trên địa bàn tỉnh Lào Cai giai đoạn 2019-2025. Mục tiêu của Đề án nâng cao nhận thức, trách nhiệm của từng cơ quan, đơn vị trong cả hệ thống chính trị, cộng đồng, doanh nghiệp và nhân dân về thực trạng và ảnh hưởng của ô nhiễm môi trường do rác thải nhựa gây ra, đặc biệt là sản phẩm nhựa sử dụng một lần và túi ni lông khó phân hủy. Đưa ra giải pháp, lộ trình, các chương trình, dự án thực hiện giảm thiểu sử dụng đồ nhựa, túi nilông, góp phần hạn chế ô nhiễm do rác thải nhựa.

Bên cạnh đó, tỉnh đã lồng ghép tuyên truyền, kêu gọi các cấp, ngành, địa phương và cộng đồng dân cư cùng chung tay hành động theo Thư kêu gọi của Thủ tướng Chính phủ vì một "Việt Nam với môi trường sống trong lành, an toàn và phát triển bền vững, giải quyết vấn đề ô nhiễm môi trường do rác thải nhựa gây ra" tại Lễ phát động Tháng hành động vì môi trường hưởng ứng Ngày môi trường thế giới 5/6/2019.

Các sở, ban, ngành, đoàn thể, UBND các huyện, thành phố trên địa bàn tỉnh đã tích cực hưởng ứng phong trào "Chống rác thải nhựa" và Thư kêu gọi của Thủ tướng Chính phủ thông qua việc ban hành các Kế hoạch, văn bản triển khai thực hiện phù hợp với điều kiện thực tế của cơ quan, đơn vị, địa phương.

2. Kết quả thực hiện phong trào "Chống rác thải nhựa"

Các sở, ban, ngành, các tổ chức đoàn thể, các huyện, thành phố trong toàn tỉnh đã tuyên truyền, phổ biến các văn bản chỉ đạo của Trung ương, của tỉnh liên quan đến phong trào "chống rác thải nhựa" tới các tầng lớp nhân dân, cán bộ công nhân viên chức, người lao động. Qua đó, từng bước nâng cao nhận thức về tầm quan trọng, ý thức của mỗi người dân, mỗi công chức, viên chức và người lao động trong việc thực hiện "Nói không với sản phẩm nhựa sử dụng một lần", từng bước giảm thiểu và tiến tới chấm dứt sử dụng túi ni lông, sản phẩm nhựa khó phân hủy, sử dụng một lần. Đặc biệt, đối với các cơ sở có phát sinh và sử dụng nhiều sản phẩm túi ni lông, nhựa khó phân hủy như các cơ sở kinh doanh – dịch vụ, các bệnh viện, các cơ sở y tế... hưởng ứng tích cực.

Tại các cơ quan, đơn vị trong tỉnh đã thực hiện chủ trương không sử dụng nước uống đóng chai sử dụng một lần, không sử dụng túi ni lông hay những vật dụng nhựa sử dụng một lần khó phân hủy trong tất cả các hoạt động của cơ quan, đơn vị, địa phương và tại các hội nghị, hội thảo theo đúng chỉ đạo của UBND tỉnh. Thay vào đó, sử dụng cốc thủy tinh, cốc sứ hoặc phích, bình đựng nước dùng nhiều lần khi hội họp, tiếp khách.

Công tác truyền thông về phong trào "Chống rác thải nhựa", giảm thiểu sử dụng túi nilông, sản phẩm đồ nhựa cũng được lồng ghép tuyên truyền trong lễ mít tinh hưởng ứng ngày môi trường Thế giới 5/6, các hội nghị tập huấn về bảo vệ môi trường, phân loại rác thải tại nguồn. Ngoài ra thường xuyên lồng ghép trong các cuộc họp, hội nghị tuyên vận tại các địa phương nhằm tuyên truyền nâng cao nhận thức của người dân về tác hại của rác thải nhựa. Qua đó, kêu gọi cộng đồng thay đổi nhận thức, hành vi, sử dụng các sản phẩm thân thiện với môi trường thay thế sản phẩm nhựa khó phân hủy, sử dụng một lần trong sinh hoạt gia đình, hoạt động

của cơ quan, đơn vị; thực hiện thu gom, phân loại rác thải nhựa, bao bì, túi ni lông và vận chuyển đến nơi tái chế, xử lý theo quy định.

Tại nhiều địa phương trong tỉnh, lực lượng đoàn viên thanh niên tích cực hưởng ứng Ngày Thứ Bảy tình nguyện, Ngày Chủ nhật xanh tuyên truyền, vận động, giáo dục cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi, nhân dân nâng cao nhận thức, trách nhiệm trong việc hạn chế sử dụng rác thải nhựa; phối hợp với các cơ quan báo chí, truyền hình địa phương tăng cường đưa tin, bài viết, phóng sự về việc hạn chế sử dụng rác thải nhựa; cập nhật thông tin, hình ảnh tuyên truyền về phong trào “Chống rác thải nhựa” trên website, mạng xã hội, trang fanpage của Huyện Đoàn, Thành Đoàn, của các đơn vị cơ sở; tổ chức các hoạt động dọn dẹp vệ sinh môi trường tại khu vực chợ, khu vực đông dân cư, tại các trụ sở cơ quan, trường học, nghĩa trang liệt sỹ; tổ chức dọn vệ sinh đường làng ngõ xóm, phát quang, dọn dẹp đường giao thông nông thôn, đường liên thôn; thu gom, phân loại và xử lý rác thải dân sinh; xóa các điểm đen về rác thải; tuyên truyền vận động đoàn viên, thanh niên và nhân dân hạn chế sử dụng túi nilon, chai, cốc nhựa dùng một lần để chuyển sang sử dụng các sản phẩm thân thiện với môi trường; tổ chức thu gom, phân loại vỏ chai lọ nhựa để tái chế thành các mô hình tái sử dụng, gây quỹ từ thiện...

Tại Sở Tài nguyên và Môi trường, Ban chấp hành Chi đoàn đã phát động cuộc thi “Hành động chống rác thải nhựa”. Cuộc thi đã nhận được sự quan tâm và tham gia tích cực của toàn thể đoàn viên, thanh niên trong chi đoàn. Đã có rất nhiều các bài viết tuyên truyền, các hành động cụ thể, thiết thực được thực hiện (*sử dụng làn cói khi đi chợ, sử dụng hộp, túi đựng tự hủy sinh học để đựng thực phẩm, từ chối các sản phẩm túi nilông, không dùng dao đĩa thìa sử dụng một lần...*). Các nội dung, hình ảnh được chia sẻ rộng rãi trên trang Facebook của Đoàn thanh niên Sở TNMT và nhiều trang mạng xã hội, từ đó góp phần lan tỏa trong lực lượng thanh niên, cộng đồng, truyền đi thông điệp cùng chung tay chống rác thải nhựa.

Tại nhiều Chi hội Phụ nữ ở các địa phương trong tỉnh đã tuyên truyền về tác hại của túi ni lông và sản phẩm nhựa sử dụng một lần đối với môi trường. Vận động hội viên đi chợ bằng giỏ nhựa để hạn chế sử dụng túi ni lông. Cùng với đó là thực hiện phân loại rác thải tại nguồn. Rất nhiều hội viên, phụ nữ đã có ý thức sử dụng làn/giỏ đi chợ, trong đó, rau, củ được bỏ vào làn/giỏ; thịt, cá được đựng vào các hộp nhựa. Bên cạnh đó, hội viên, phụ nữ đã có ý thức hơn trong việc phân loại rác tại gia đình, tại khu vực nông thôn, vùng cao nhiều hộ đã tận dụng rác hữu cơ để làm phân bón, thức ăn cho gia súc, gia cầm và thực hiện chôn lấp, đốt theo quy mô nhóm hộ gia đình đối với rác vô cơ khó phân hủy....

Từ tháng 01/2019 đến nay, Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh Lào Cai đã phát động xây dựng mô hình “**Phụ nữ đi chợ bằng làn**”. Hội LHPN tỉnh Lào Cai đã chỉ đạo Hội LHPH các huyện, thành phố thành lập các chi hội phụ nữ đi chợ bằng làn, nhằm vận động hội viên phụ nữ hạn chế sử dụng túi nilon khi đi chợ. Đối tượng tham gia là các hội viên trong các chi hội. Hiện đã thành lập được 9 mô hình trên địa bàn các huyện, thành phố. Về cơ bản, tại các đơn vị triển khai mô hình đã bước đầu cho thấy hiệu quả trong việc vận động hội viên giảm sử dụng túi ni lông, sản phẩm nhựa sử dụng một lần. Hiện mô hình đang tiếp tục được triển khai nhân rộng trên địa bàn toàn tỉnh.

3. Tồn tại, hạn chế

Hệ thống văn bản pháp luật về việc giảm thiểu sử dụng sản phẩm nhựa sử dụng một lần khó phân hủy chưa rõ ràng, đồng bộ từ Trung ương đến địa phương; Chưa có lộ trình giảm thiểu tiến tới chấm dứt đối với sản phẩm túi nilông khó phân hủy; Chưa cụ thể chi tiết trong từng hoạt động của người dân và trong sản xuất, kinh doanh của các cá nhân, hộ kinh doanh và doanh nghiệp; Việc giảm thiểu sử dụng túi ni lông ở khu vực chợ khó thực hiện nên cần có những quy định hướng dẫn cụ thể; Chưa có chính sách hỗ trợ về giá cho các sản phẩm thân thiện với môi trường, do đó giá thành các sản phẩm thân thiện với môi trường thường cao hơn so với túi ni lông khó phân hủy, hộp xốp, hộp nhựa dùng một lần, nên các sản phẩm này rất khó phát triển rộng rãi trong thị trường.

Việc sử dụng túi ni lông khó phân hủy trong sinh hoạt đã trở thành một thói quen khó bỏ của người dân do sự tiện dụng, giá thành rẻ của sản phẩm.

Nguồn cung cấp các sản phẩm thân thiện với môi trường tại tỉnh Lào Cai còn rất hạn chế, chưa có đơn vị sản xuất, cung cấp các sản phẩm này, gây khó khăn trong việc tiếp cận của người dân, cơ sở kinh doanh dịch vụ, không có tính cạnh tranh gây ra giá thành cao.

4. Giải pháp thực hiện phong trào Chống rác thải nhựa trong thời gian tới

Để triển khai thực hiện đồng bộ, có hiệu quả việc giảm thiểu sử dụng đồ nhựa, túi ni lông khó phân hủy dùng một lần, tỉnh Lào Cai xác định phải xây dựng và ban hành Đề án giảm thiểu ô nhiễm môi trường do chất thải nhựa trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2019-2025. Trong đó yêu cầu kiên quyết phải bám sát đường lối chủ trương của Trung ương, đưa ra các mục tiêu quyết sách cụ thể, huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự hưởng ứng của người dân trong đó tiên phong là đội ngũ cán bộ công chức, viên chức, người lao động, các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh dịch vụ trong quá trình triển khai thực hiện.

Tích cực tuyên truyền, vận động, triển khai, đánh giá rút kinh nghiệm và nhân rộng các mô hình bảo vệ môi trường, phòng chống rác thải nhựa có sự tham gia của cộng đồng, phát huy vai trò nòng cốt, xung kích của các tổ chức đoàn thể, chia sẻ rộng rãi các mô hình trên các phương tiện thông tin đại chúng, trang mạng xã hội góp phần nâng cao nhận thức của người dân về tác hại rác thải nhựa, dần thay thế các sản phẩm thân thiện với môi trường trong sinh hoạt, sản xuất của người dân, cơ sở kinh doanh, doanh nghiệp.

Trên đây là báo cáo của Sở Tài nguyên và Môi trường về sơ kết tình hình thực hiện phong trào chống rác thải nhựa theo lời kêu gọi của Thủ tướng Chính phủ tại Lễ ra quân toàn quốc phong trào chống rác thải nhựa trên địa bàn tỉnh Lào Cai./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh;
- Bộ Tài nguyên và Môi trường;
- Lãnh đạo Sở;
- Lưu: VT, CCBVMT

Lê Ngọc Dương